

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Воркшоп з питань споживання
фінансових послуг у цифрову еру
та захисту споживачів
фінансових послуг для
підлітків**

Що важливо?

1

Економічне та фінансове мислення

2

Розуміння ірраціональності та недосконалості
людей

3

Формування цифрових навичок

4

DIGITAL TECHNOLOGY та гроші

Економічне та фінансове мислення

Давайте вирішемо декілька задачок

1. Спільна вартість тенісної ракетки та м'ячика 1,10 долара. Ракетка дорожча за м'яч на 1 долар. Скільки коштує м'яч?

Перша думка – 10 центів

А правильна відповідь – 5 центів

Давайте вирішемо декілька задачок

2. П'ять машин текстильної фабрики потребують п'ять хвилин, щоб виготовити 5 речей? За який час 100 машин виготовлять 100 речей.

Перша думка – 100 хвилин

А правильна відповідь – 5 хвилин

Давайте вирішемо декілька задачок

3. В ставку ростуть кувшинки. Кожного дня їх кількість збільшується у 2 рази. Якщо для того, щоб все озеро покрито кувшинками необхідно 48 днів, то скільки днів необхідно, щоб ставок заповнився на половину

Перша думка – 24 дні

А правильна відповідь – 47 днів

Основне у фінансовому мисленні?

Розуміння зміни вартості грошей у часі

Приклад звичайного депозиту, який передбачає, що ми відкладаємо **30** грн щодня та кладемо в банк під **15 %** річних зі щомісячною капіталізацією

1 рік

<i>Місяць</i>	<i>Тіло, грн</i>	<i>Відсотки, грн</i>
1	10 800,00	135,00
2	10 935,00	136,69
3	11 071,69	138,40
...		
12		
Разом	12 381,38	154,77
	12 536,15	

Приклад звичайного депозиту, який передбачає, що ми відкладаємо **30** грн щодня протягом та кладемо в банк під **15** % річних зі щомісячною капіталізацією

Яка є вартість цих грошей?

1 рік – 12 536,15 грн

2 роки – 14 551,39 грн

5 років – 22 757,66 грн

10 років – 47 594,30 грн

20 років – 212 927,33 грн

Як сформувати?

За допомогою різних рольових ігор та симуляцій
Cash Flow

Читання науково-популярних журналів, відео-блогів
та інше
Bloomberg, Financial Times, Financer, Epravda ...

Поведінкові фінанси

Пастки нашого мислення?

Ілюзія істини - якщо щось здається нам знайомим, ми припускаємо, що це правильно.

Якщо ви не можете згадати, звідки ви це знаєте, і ніяк не можете співвіднести твердження з іншими відомими фактами, вам залишається лише відчуття когнітивної легкості, в якому стверджується, що десь ви щось подібне вже чули.

Пастки нашого мислення?

Ефект настрою - гарний настрій - це сигнал, що в цілому все йде добре, навколишнє оточення безпечна, оборону можна послабити.

Поганий настрій - ознака того, що ситуація не дуже хороша, можлива наявність загрози, потрібно пильність. Так що будьте обережні з прийняттям відповідальних рішень, якщо вранці ви прокинулися в хорошому настрої.

Пастки нашого мислення?

Ефект ореолу - якщо вам подобається політика президента, вам, ймовірно, також подобаються його зовнішність і голос. Схильність добре (або погано) сприймати в людині все, включаючи те, чого ви не бачили, називається ефектом ореолу.

Пастки нашого мислення?

Що бачиш, те і є - мозок відмінно справляється з вибудовуванням найкращої можливої історії, що включає активовані в даний момент ідеї, але не враховує інформацію, якої у нього немає. Мірою успіху для є цілісність створеної історії, а кількість і якість даних, на яких вона заснована, особливого значення не мають.

«Чи буде Сергій хорошим лідером? Він розумний, сильний ... » Вам в голову швидко прийшла відповідь:« Так ». Ви вибрали кращий варіант на підставі обмеженості доступної інформації, але ви квапилися.

Пастки нашого мислення?

Автозаміна - у нормальному стані ваш розум має інтуїтивні відчуття і думки майже про все, що вам зустрічається. Ви просто звідкись відчуваєте, що людина вам не подобається, хоча ви її погано знаєте. Знаєте, що справа буде успішною, хоча поки не вдавалися в її аналіз.

Є пояснення того, як ми генеруємо інтуїтивні думки зі складних питань. Якщо на складне питання швидко не знаходиться задовільної відповіді, наш шукає більш легке споріднене питання і відповідає на нього (вважаючи при цьому, що ви знайшли відповідь питання).

Пастки нашого мислення?

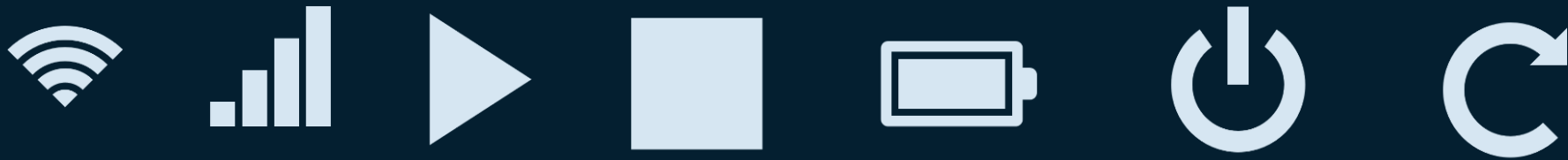
Щасливий випадок – наші асоціативні механізми шукають причини якоїсь події. Наша схильність до каузального мислення породжує серйозні помилки в оцінці випадковості дійсно випадкових подій.

На цьому ґрунтується переконання багатьох тренерів і вболівальників, що іноді у гравців буває «легка рука»: якщо той закидає три або чотири м'ячі поспіль, виникає казуальне переконання, що він і далі буде грати успішніше за інших. Статистика це спростовує.

Ілюзія закономірності впливає на нас і за межами ігор: скільки вигідних угод повинен укласти ваш фінансовий консультант, перш ніж ви вирішите, що він надзвичайно ефективний? Яка кількість успішних угод переконає раду директорів, що у гендиректора талант до управління? Слідуючи інтуїції, ви частіше сприймете випадкову подію як закономірну.

Цифрові навички

“Ви усвідомлюєте, що ми живемо в період революції? Так, як автомобіль зменшив відстані між містами та селами, сучасні цифрові технології докорінно змінюють наш спосіб життя”

Brett King, “Bank 3.0”

Чому відбулося різке зростання ?

Мануфактурне виробництво – Industry 0

Паровый двигатель – Industry 1.0

Конвеєр, електроенергія – Industry 2.0

Автоматизація виробництва, атомна електроенергія, поява ПК – Industry 3.0

Смартфони, мобільні додатки, хмарні технології, штучний інтелект, роботизація – Industry 4.0

*“Ми живемо в цифровому світі,
де практично кожен має
гаджет, і якщо хтось із нас
забув його вдома, то, швидше за
все, буде весь день думати про
те, як би скоріше взяти в руки
свій смартфон. Вражаюче,
наскільки пристрої стали
частиною нашого життя.”*

Скільки ж
інтернет-трафіку
ми споживаємо за
рік?

20

зетабайт

Цього вистачить, щоб 1 260 млн. років переглядати відео
у роздільній здатності 4К?

ЗА 1 ХВИЛИНУ люди здійснюють

3,800,000

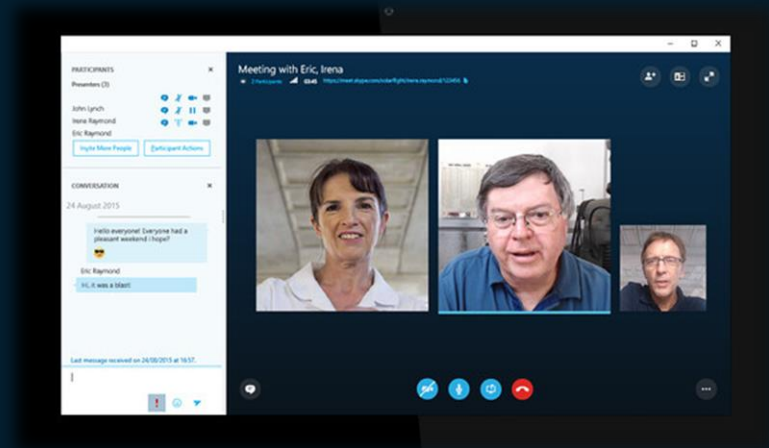
Пошукових запитів GOOGLE

ЗА 1 ХВИЛИНУ люди здійснюють

176,000

Відеодзвінків у Skype

ЗА 1 ХВИЛИНУ люди здійснюють

2,000,000

постів у Snapchat

4,400,000

постів у Twitter

49,000

фото в Instagram

ЗА 1 ХВИЛИНУ люди

750,000

треків слухають у Spotify

15,000

треків завантажують з
Itunes

4,300,000

відео переглядають в
Youtube

97,200

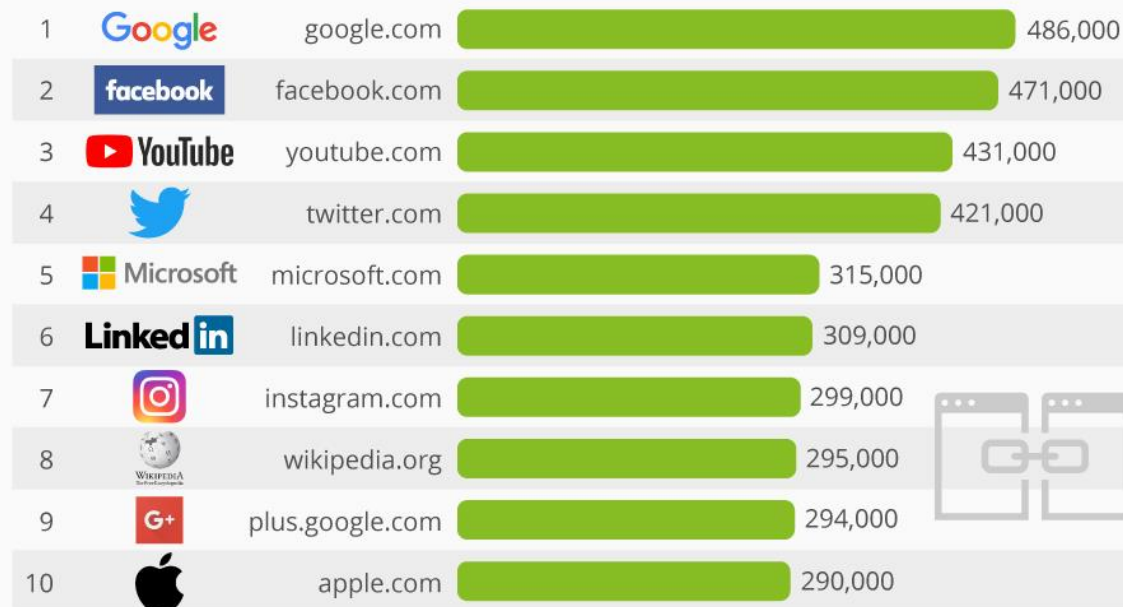
год відео переглядають в
Netflix

Найбільш відвідувані сторінки інтернету

The Most Connected Web Pages in the World

Domains with the largest number of backlinks worldwide on Majestic Million's list*

@StatistaCharts

* Only links listed by Majestic. Number of subnets that references that domain.
Data as of December 18, 2018 referring to the whole world.

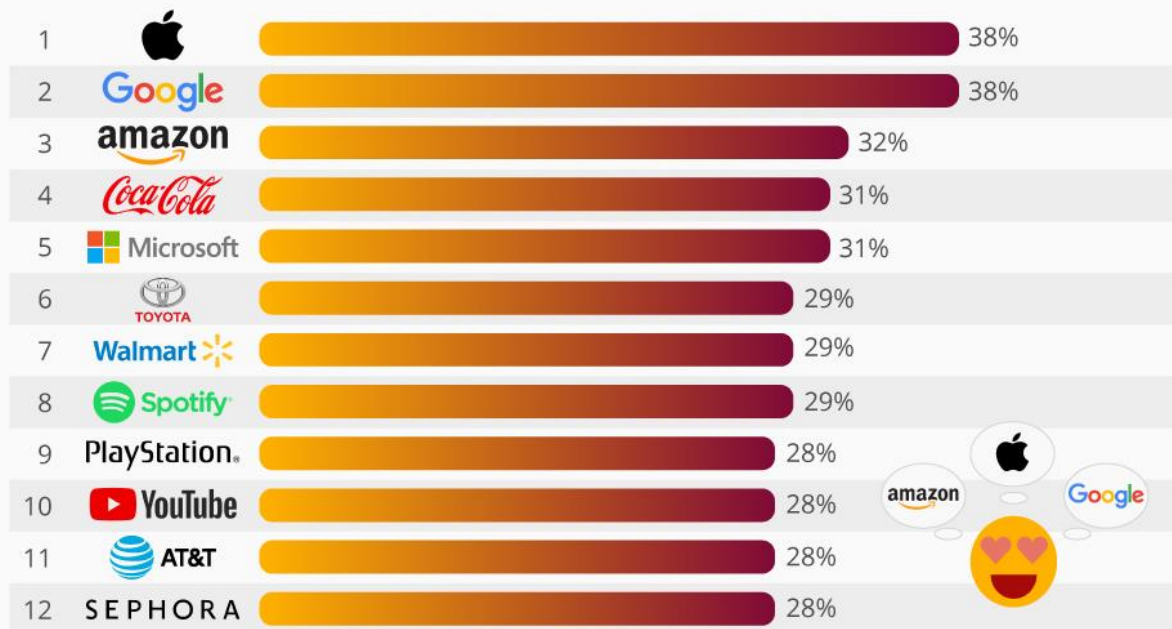
Source: Majestic

statista

Найбільш улюблені бренди у США

The Brands Americans Can't Live Without

Percentage of people using a brand that said they couldn't live without it

Survey of 3,000 U.S. consumers surveyed on 400 brands
@StatistaCharts Source: MBLM Brand Intimacy Study 2019

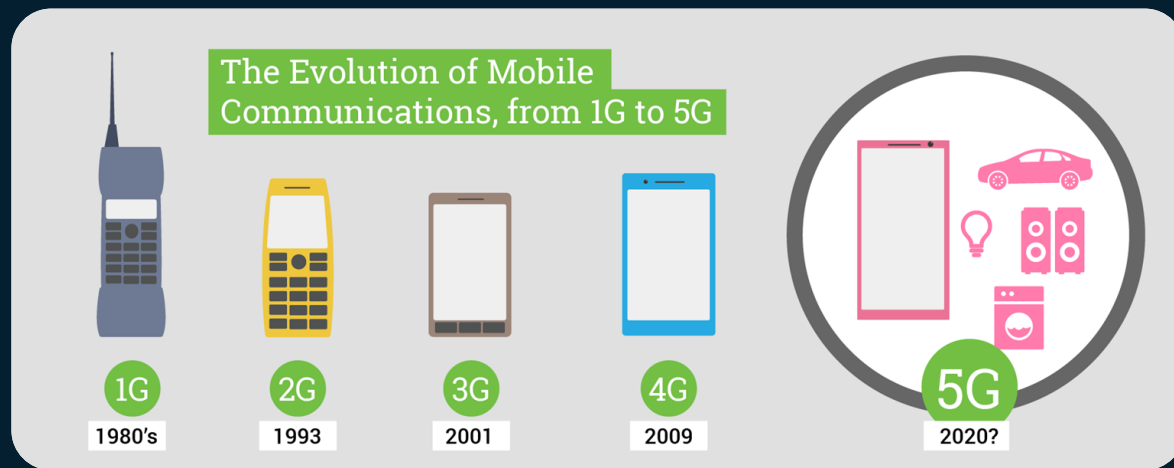
statista

44 %

смартфони від
світового ринку
електроніки
у 2018 році

Еволюція мобільного зв'язку

1980's

1G

1993

2G

2001

3G

2009

4G

2020?

5G

Цифрові тренди

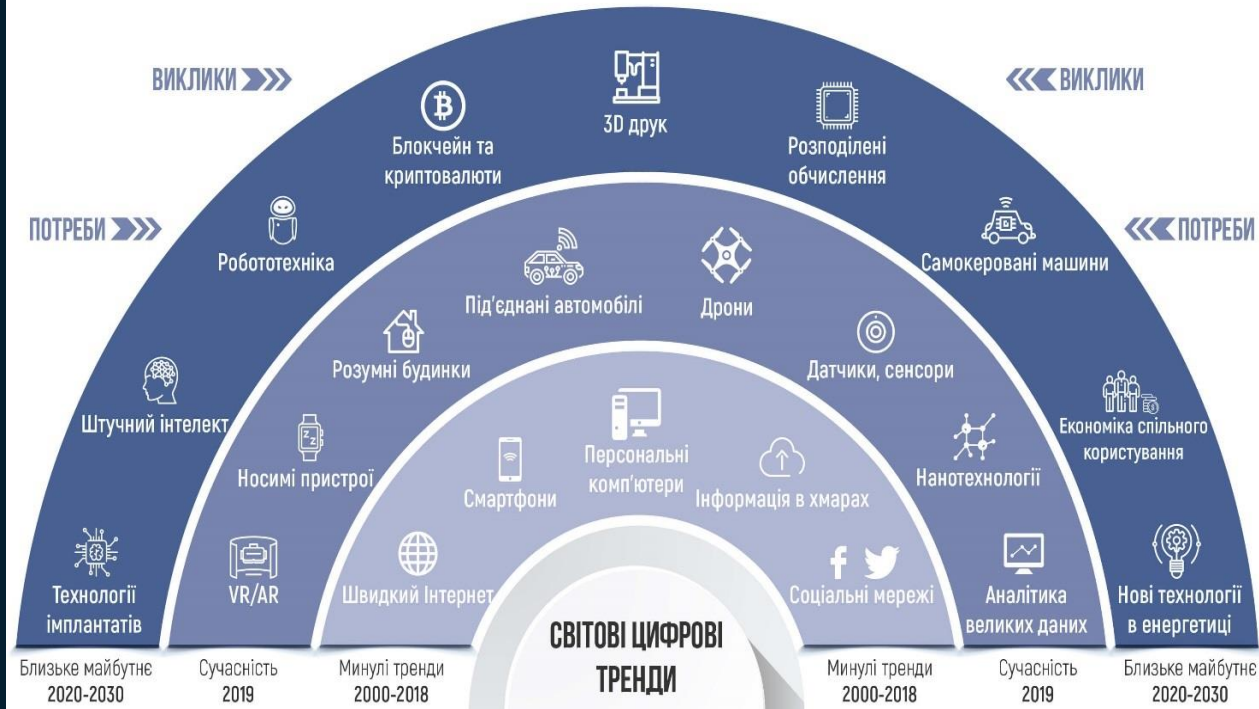
UKRAINIAN
INSTITUTE
FOR THE FUTURE

В ОСНОВІ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ - ЦИФРОВІ ТРЕНДИ

ЕФЕКТИВНІСТЬ, КОНКУРЕНТОЗДАТНІСТЬ ТА СТВОРЕННЯ НОВИХ ЦІННОСТЕЙ

ЦИФРОВА АГЕНДА УКРАЇНИ

**Цифрові
технології
управляють
нашим світом !**

DIGITAL TECNOLOGY

та гроші

Як будь-який
цифровий бізнес,
банк можна
розкласти на біти і
байти, які
працюють у ваших
гаджетах за
допомогою виходу в
інтернет

Виписки за картками та рахунками

Контроль руху грошових коштів за Вашою картою/за Вашим рахунком.

Поповнення мобільного

Миттєво. Мобільні оператори у 140 країнах світу.

Регулярні комунальні платежі

Автоматична оплата Ваших комунальних рахунків: вода, газ та інші послуги.

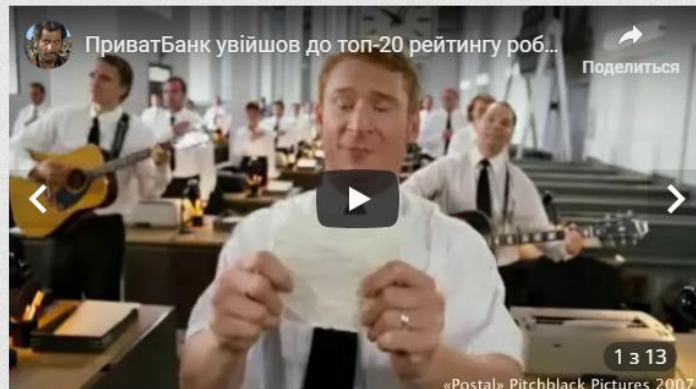
Перекази по всьому світу

На картки VISA/MasterCard, WesternUnion, на рахунки Liqpay.

Депозити

Дистанційно відкривайте за вигідними % ставками та порядкуйте накопиченнями.

Новина «ПриватБанк увійшов до топ-20 рейтингу роботодавців України» на сайті [Privatbank.ua](https://privatbank.ua)

Вхід до Приват24

Номер телефону

Далі

QR-код для входу через смартфон

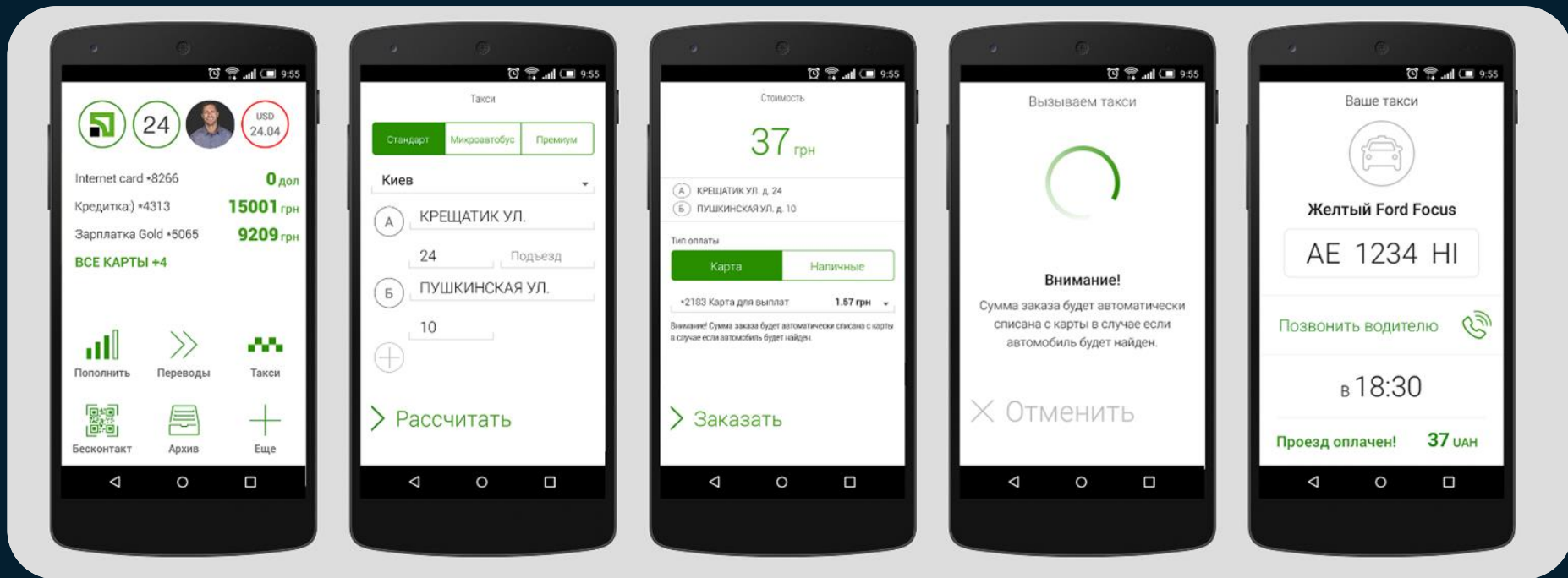

Доступно у
App Store

Доступно у
Play Market

Приват 24 (мобільна версія для Android)

Сучасні гаджети, які з легкістю замінюють нам гаманець для купівлі товарів

WALK OUT
JUST
WALK
OUT
SHOPPING

amazon

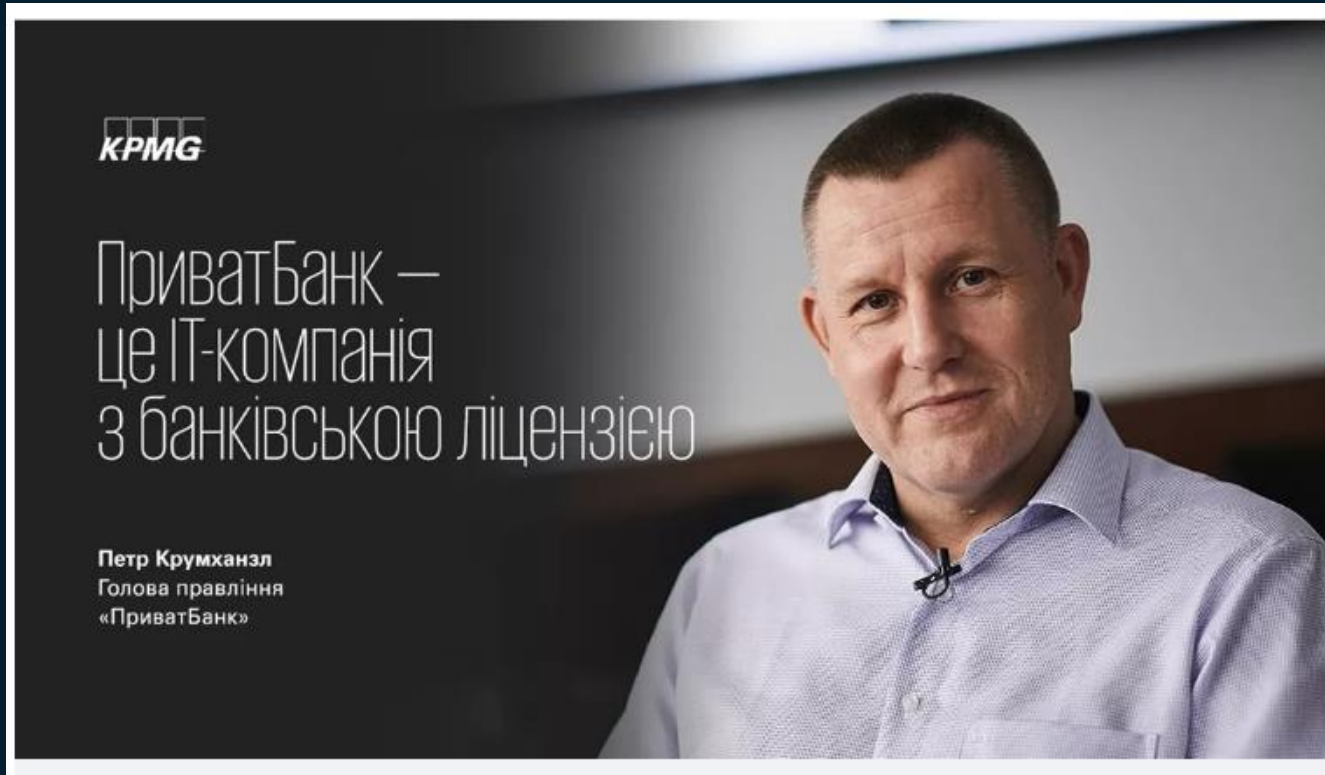

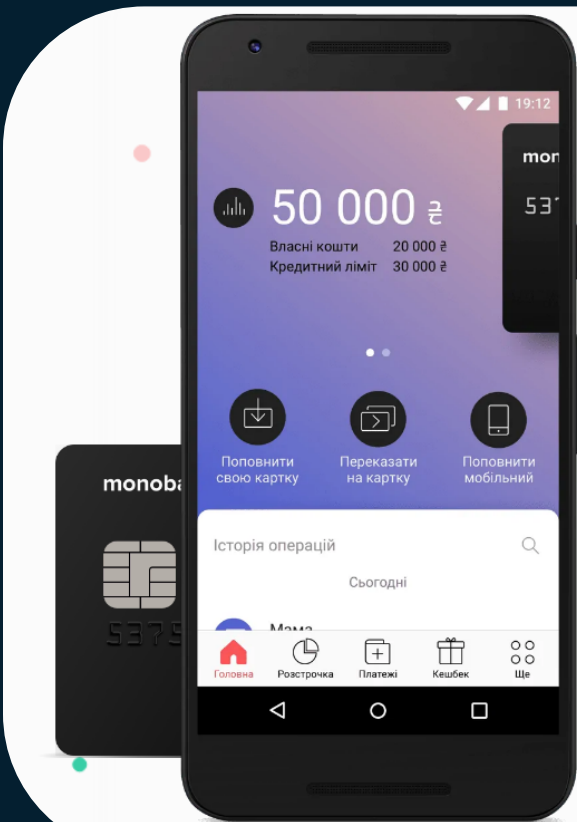
До речі, нічого не нагадує?

Так, що ж тоді БАНК сьогодні?

Monobank (мобільна версія для Android)

Отримайте найвигіднішу картку з кредитним лімітом до 100 000 грн

Ми розрахуємо кредитний ліміт індивідуально для вас без інтерв'ю з кредитними брокерами й походів до банку. Від вас будуть потрібні тільки фото паспорта й ІПН

Залиште номер телефону, і ми надішлемо СМС із посиланням на завантаження додатка

+380 (XX) XXX-XX-XX

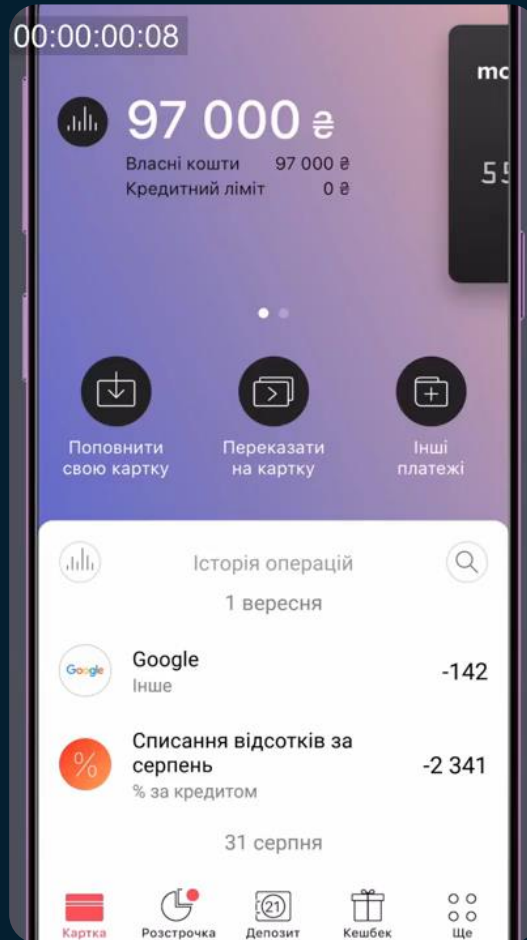
ОДЕРЖАТИ ПОСИЛАННЯ

Завантажити з App Store

ЗАВАНТАЖИТИ З Google Play

Monobank

Monobank – це банк для молодих та активних

А ви вже спробували?

monobank | Apple Pay

monobank | Universal Bank

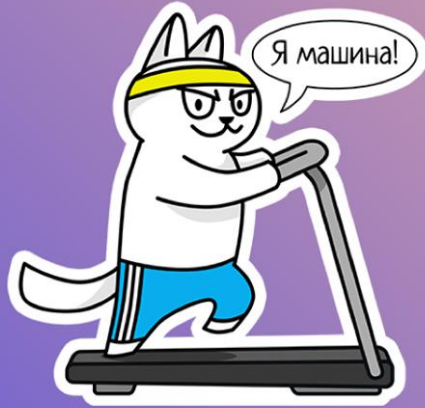

Купуй валюту
у своєму смартфоні!

ЧОГО БАЖАЄТЕ?
ЕСТЬ ВСЬО!

Цифра дня від monobank

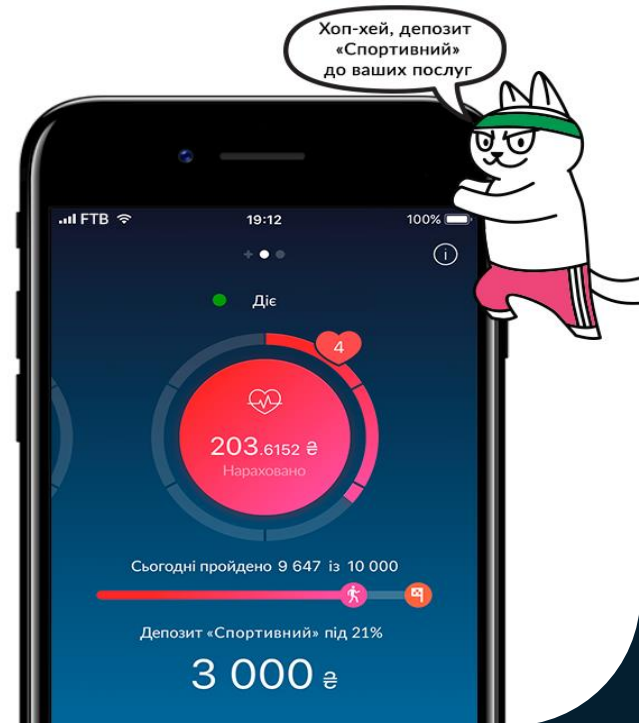

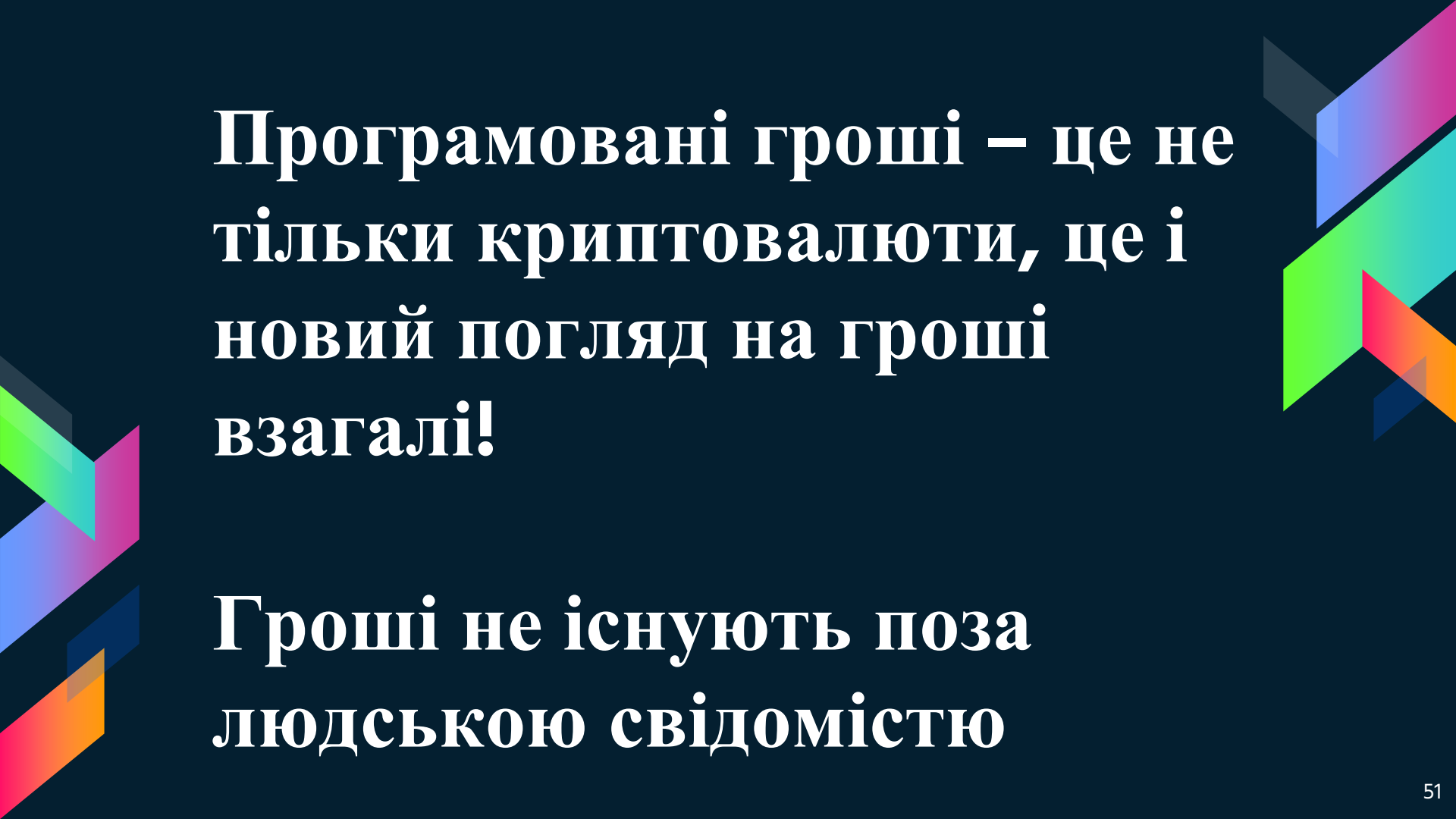
165 мільйонів

кроків вже пройшли наші
клієнти, які відкрили
депозит «Спортивний»

monobank

Депозит «Спортивний»
21% річних за 10 000 кроків

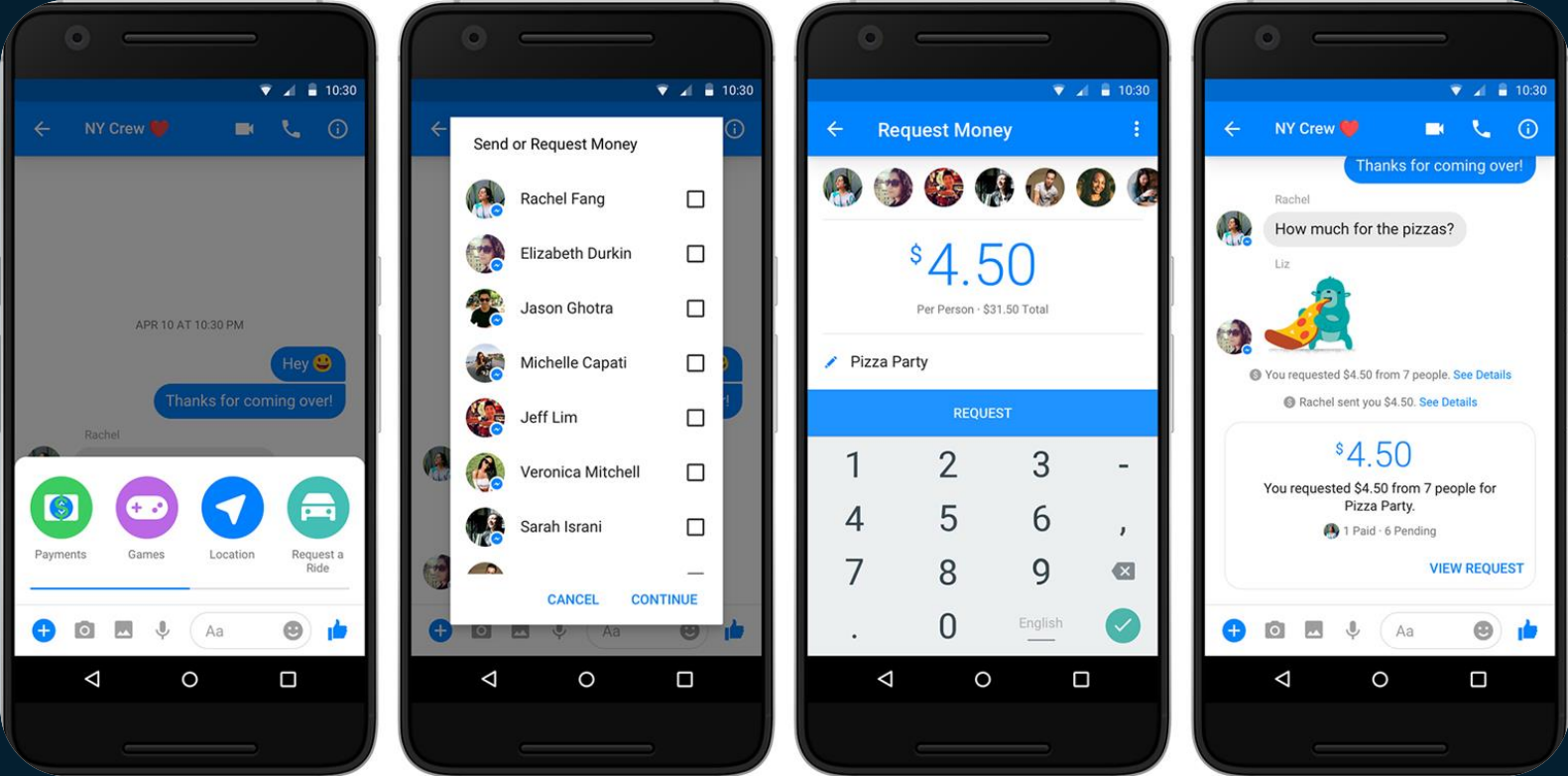

Програмовані гроші – це не тільки криптовалюти, це і новий погляд на гроші взагалі!

Гроші не існують поза людською свідомістю

Наприклад, Facebook Pay

Чи мобільні платежі, М-PESA

Як інтернет змінив спосіб
нашого спілкування так і
програмовані гроші змінять
способи оплати за товари і
послуги у світі

Карткова безпека

13:04 2

Uvaga!Shanovniy kliente,Vasha kartka zablokovana bankom.

Bal 0.00UAH.Detali:

+38(044)228-72-64;

+38(094)480-36-12;

Нерозголошення інформації

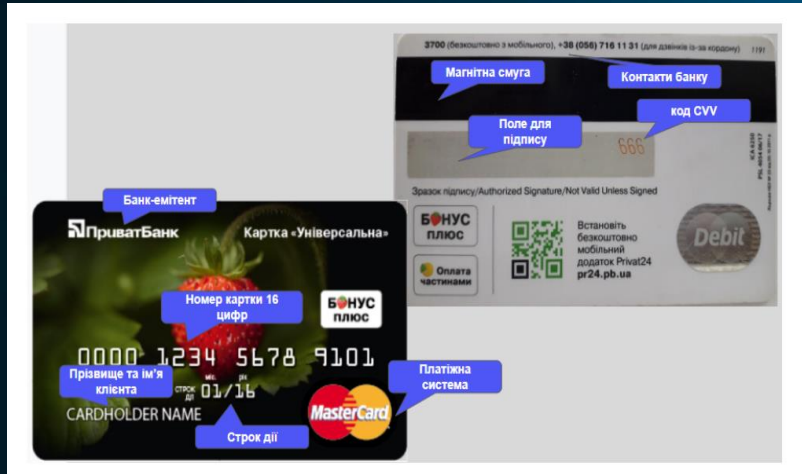
Персоніфікація банківського сервісу

Недовіра до підозрілих повідомлень,
дзвінків тощо

Складні паролі

Безпека соціальних мереж

Платіжна безпека

Захист фінансового телефону

Інтернет-купівля на безпечних сайтах

Утримання від дій в інтернет-банкінгу, сайтах, банкоматі, яких не розумієте

Протидія телефонним шахраям

- 1) Ваша картка заблокована!
- 2) Бабусю, мене забрали в поліцію...
- 3) Ви виграли квартиру!

Readings

Джордж Семюел Клейсон. Найбагатша людина у Вавилоні

Ювал Ной Харарі. Людина розумна. Історія людства від минулого і до майбутнього

Дарон Аджемоглу, Джеймс А. Робінсон. Чому нації занепадають?
Походження влади, багатства та бідності

Деніел Канеман. Мислення швидке та повільне

Ендрю Макафі. Друга епоха машин: робота, прогрес та процвітання в часи високих технологій

